

Sett Julian Assange fri

Vi, de underskrivende organisasjoner, ber utenriksminister Espen Barth Eide anmode Storbritannia og USA om å stanse prosessen om utlevering og fengsling av Julian Assange, som er et alvorlig angrep på presse- og ytringsfriheten.

Siste og avgjørende høring i saken om utlevering av varsleren og publisisten Julian Assange til USA finner sted i britisk høyesterett i London 20.-21. februar. I USA er Assange siktet etter spionasjeloven (Espionage Act) og risikerer 175 års fengsel. En utlevering og fengselsstraff kan få svært alvorlige konsekvenser for pressefriheten verden over, i en tid der ytringsfriheten allerede er under sterkt press.

Saken reiser spesielt tre alvorlige prinsipielle og menneskerettslige spørsmål:

Under Assanges ledelse publiserte WikiLeaks blant annet innhold fra offisielle dokumenter om krigsforbrytelser begått av amerikanske styrker og deres allierte. Dersom Assange utleveres til USA, innebærer siktelsen å sidestille journalistiske avsløringer med spionasje, fordi handlingene som beskrives i siktelsen i hovedsak er former for innhenting av informasjon som er vanlige metoder for journalister. Dette inkluderer avsløring av lekket, hemmeligstempelt informasjon. Det vil være første gang amerikanske myndigheter bruker spionlovgivning mot en publisist. En utlevering og mulig fengselsstraff i USA vil ha en svært nedkjølende effekt på varslere og kilder som avslører eller bidrar til å avsløre krigsforbrytelser og informasjon om statlig maktmisbruk.

Julian Assange er australsk statsborger og publiseringen skjedde på Internett da han bodde i Storbritannia. Skulle Storbritannia utlevere ham og USA bruke spionlovgivning mot en utenlandsk statsborger som avslører krigsforbrytelser, vil det skape en farlig presedens og utgjøre et alvorlig angrep på ytringsfriheten internasjonalt.

Julian Assange sitter fengslet på femte året uten dom for annet enn brudd på kausjonsbestemmelser. Han har rapportert om dårlige forhold i fengselet, og helsen hans har forverret seg betraktelig de siste fem årene. Både nåværende og tidligere FN-

spesialrapportør for tortursaker, Alice Jill Edwards og Nils Melzer, har uttrykt bekymring for behandlingen av og helsen til Assange. 6. februar 2024 ba Edwards den britiske regjeringen om å stanse utleveringen. Tidligere norsk statsminister, utenriksminister og mangeårig generalsekretær i Europarådet, Thorbjørn Jagland, mener behandlingen av Assange kan være brudd på artikkel 3 og artikkel 6 i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen.

Vi, de underskrivende organisasjoner, ber:

- Britiske myndigheter om å stanse utleveringen og sette Julian Assange fri.
- Amerikanske myndigheter om å henlegge spionasjesaken mot Julian Assange.
- Utenriksminister Espen Barth Eide anmode Storbritannia og USA om å stanse prosessen, som er et alvorlig angrep på presse- og ytringsfriheten.

Med vennlig hilsen,

Ann-Magrit Austenå

Leder av Norsk PEN

Rebekka Borsch

Leder av den norske UNESCO-kommisjonen

Hege Fagerheim

Nestleder i Norsk Journalistlag

Elin Floberghagen

Generalsekretær i Norsk Presseforbund

Berit Nising Lindeman

Generalsekretær i den norske Helsingforskomité

Reidun Kjelling Nybø

Generalsekretær i Norsk Redaktørforening

Randi Siren Øgrey

Administrerende direktør i Mediebedriftenes Landsforening
